

Handläggare: Inger Rindsjö
Telefon: 08-508 04 067

Dnr 402 - 034 -2008

Sammanträde 29 januari 2008

Till
Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Förskoleverksamhetens kvalitetsredovisning 2007 i Hässelby-Vällingby

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens redovisning.

Leif Spjuth
stadsdelsdirektör

Sammanfattning

Varje kommun och varje kommunalt bedrivna förskola ska årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten, enligt förordning (1997:702) om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.

Samtliga förskolor i stadsdelen har upprättat kvalitetsredovisningar på resultatenhetsnivå. Likaså har familjedaghemsverksamheten upprättat kvalitetsredovisning.

Förskolans läroplan har nu funnits i 10 år. Under denna period har förändring från ”dagem” till förskola pågått. Stadsdelens förskolor är på god väg att genomföra denna implementering. Mycket arbete återstår dock innan förändringen är genomförd. Det praktiska vardagsarbetet på varje förskola behöver stärkas.

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom avdelningen för förskoleverksamhet.

Bakgrund

Varje kommun och varje kommunalt bedriven förskola skall årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten, enligt förordning (1997:702) om kvalitetsredovisning inom skolväsendet mm

Samtliga förskolor i stadsdelen har upprättat kvalitetsredovisningar på resultatenhetsnivå. Likaså har familjedaghemverksamheten upprättat kvalitetsredovisning.

Nedan redovisas stadsdelens sammanfattande bedömning av förskoleverksamheten och enheternas kvalitetsredovisningar för år 2007 i bilageform.

Förutsättningar

I september 2007 var 2054 barn var inskrivna i stadsdelens 50 kommunala förskolor (135 avdelningar), varav 17 i allmän förskola. Förskolebemanningen motsvarande cirka 410 heltidsanställningar, varav 31% förskollärare. 3% saknade adekvat utbildning.

50% av barnen har annat modersmål än svenska.

Förskolorna och 3 öppna förskolor var organiserade i 10 resultatenheter, vardera ledda av en förskolechef.

4 specialgrupper var inrättade för barn i behov av särskilt stöd.

108 barn, varav 19% med annat modersmål än svenska, var inskrivna i 33 familjedaghem. Familjedaghemverksamheten leddes av en förskolechef stationerad på avdelningen för förskoleverksamhet.

Barnomsorgsgarantin har uppfyllts under året. Dock har detta krävt temporär överinskrivning under våren. Från hösten har antalet barn i grupperna återställts politiskt beslutade högstanivåerna:

Åldersgrupp	Antal barn
1-3 år	14
4-5 år	18
1-5 år	16

Stadsdelen behöver utarbeta en metod att hantera den skillnad mellan höst- och vårinskrivning om ca 150-200 barn som erfarenhetsmässigt uppkommer, samtidigt som barnomsorgsgarantin ska uppfyllas.

En expanderande stadsdel

En viktig förutsättning som stadsdelen har att förhålla sig till är fortsatt expansion av antalet invånare, och därmed följande behov av förskoleutbyggnad. Andelen familjer med annan kulturell bakgrund ökar också.

En ny förskola har tagits i bruk under 2007, vilken är utformad med utgångspunkt från förskolans läroplan (Lpfö-98) och idéerna och som utvecklats inom projektet ”Förskola på 2000-talet”.

Förskola på 2000-talet

Stadsdelsförvaltningen bedriver ett intensivt utvecklingsarbete som har projektnamnet *Förskola på 2000-talet*, vilket även innefattar familjedaghemmen.

Arbetslagsutbildning

Som en fortsättning på småbarnssatsningen 2005/2006 har en tredagars arbetslagsutbildning genomförts för samtliga arbetslag som arbetar med de äldre barnen. Familjedaghemmen är också igång med motsvarande utbildning för samtliga dagbarnvårdare. Detta har lett till en höjd pedagogisk medvetenhet.

Bedömningsgrunder

Förvaltningen har i denna kvalitetsredovisning utgått från enheterna kvalitetsredovisningar, diskussioner i det pedagogiska forum fortlöpande under året, Skolverkets inspektörsrapport, Kommunala inspektörsrapporten som berört stadsdelen.

Skolverket genomförde under hösten 2006 en inspektion av stadsdelens förskoleverksamhet. Hässelby Vällingby har också haft en inspektion från de kommunala inspektörerna av Backlura förskolenhet.

Kvalitetsarbetet

Stadsdelen har valt att strukturera kvalitetsarbetet i förskolan inom projektet Förskola på 2000-talet. Ledningen för utvecklingsarbetet utgörs av ett forum - *Pedagogiskt forum* – som består av förskolecheferna och biträdande förskolechefer. Projektet omfattas också av 3 pedagogiska nätverk där pedagoger från olika förskolor deltar. I varje nätverk ingår ca 25 pedagoger. Syftet med nätverken är att vara ”ett forum för pedagoger att diskutera sin praktik och de teoretiska grunderna för det pedagogiska handlandet. Nätverket skall fungera som en mötesplats för olika förskolor för kollegial reflektion för att kunna förändra den pedagogiska praktiken i utveckling mot förskola på 2000-talet”.

Till dessa nätverk har också de enskilt drivna förskolorna erbjudits deltagande.

Bedömning av måluppfyllelse

Förskolans läroplan har nu funnits i 10 år. Under denna period har förändring från ”daghem” till förskola pågått. Stadsdelens förskolor är på god väg att genomföra denna implementering. Mycket arbete återstår dock innan förändringen är genomförd. Det praktiska vardagsarbetet på varje förskola behöver stärkas.

Läroplanens strävansmål uttrycker vad som ska åstadkommas för barnens utveckling och lärande. Utvärdering av verksamheten ska göras, inte av det enskilda barnet. Förvaltningen anser att verksamheten behöver förbättras inom alla läroplanens Mål och riktlinjer.

Arbetsätt för att uppnå måluppfyllelse

För att bygga den lärande organisationen söks nya arbetsätt, en ny pedagogisk organisation och att forma nya pedagogiska rum. Arbete med att skapa mötesplatser, konferenslokaler, studierum och arbetsrum för pedagogerna pågår eftersom mötet är förutsättningen för en lärande organisation.

För att öka den pedagogiska medvetenheten och andelen förskollärare i verksamheten har bl.a. vidareutbildning av anställda barnskötare till förskollärare fortsatt. Vid nyrekrytering ses alltid möjligheten att rekrytera förskollärare över. Antalet förskollärare har därför ökat, dock inte andelen beroende på att antalet förskolor samtidigt har ökat.

Stadens erbjudande att ge barnskötare en fördjupad utbildning och barnskötarutbildning för tillsvidareanställda barnskötare utan pedagogisk grundutbildning har också utnyttjats.

Sedan länge pågår arbete med att skapa en berikande utemiljö på varje förskola, med plats för upptäckande, utmanande lek, aktivt utforskande och lärande. Med stadsdelens nyinrättade "Gårdsstipendium" (samarbete med SISAB) förväntas intensifierat intresse och motivation till detta arbete.

Ett arbetsätt för att uppnå måluppfyllelsen är också genom de pedagogiska nätverken som finns både mellan alla förskoleenheter men och inom varje förskolenhet.

Resultat samt analys och bedömning av måluppfyllelse

Normer och värden/olikhet som tillgång

I stadsdelens kulturella mångfald är det viktigt att pedagogerna i förskolorna visar en ömsesidig respekt, öppenhet och inlevelseförmåga. Detta är värden som måste synliggöras i varje förskola.

Med hjälp av diskussioner och utarbetandet av Likabehandlingsplaner har arbetet med normer och värde utvecklats ytterligare i förskolorna. Genom arbetet har också varit aktuellt på flera enheter.

Skolverket konstaterade vid sin inspektion (2006) att flera förskolor saknade Likabehandlingsplaner. Detta har åtgärdats under 2007 men en förbättring och utveckling av samtliga Likabehandlingsplaner bedöms behöva ske, inte minst utifrån att också Kommunens inspektörer såg detta som ett förbättringsområde vid inspektionen av Backlura förskolor.

Utveckling och lärande

Fördjupande kunskaper om pedagogisk dokumentation och barns läroprocess har varit målet för nätverksarbetet för stadsdelens pedagoger. Därigenom avses att barnens

utveckling av sin kommunikativa och språkliga förmåga, att lyssna, berätta samt reflektera och ge uttryck för sin uppfattning bli fokus för lärandet i förskolan.

Att utarbeta arbetssätt där lek och lärande integreras är en uppgift som pedagogerna arbetar med; att se leken i lärandet och lärandet i leken.

Alla barn har under året fått en kulturupplevelse i någon form. Även barnens eget kulturskapande i lekar och aktiviteter samt i skapande arbetet med material i ateljéer och verkstäder uppmärksammas.

Matematiska begrepp utvecklas och matematiken synliggörs i vardagssituationer.

Arbetsgruppen för att driva språkutvecklings- och modersmålsfrågorna har fortsatt att arbeta under 2007. I detta arbete ingår att göra en gemensam tolkning av läroplanens strävans mål inom detta område och arbeta fram förslag till kompetensutveckling för att öka pedagogernas kunskaper. Alla förskolor är involverade i detta arbete som kommer att resultera i en "Språkprogram" för Hässelby - Vällingbys kommunala förskolor.

Inflytande och ansvar

Barnens inflytande markeras starkast genom att de får styra sin egen lek och sitt eget lärande. Detta arbetar de flesta förskolor med att utveckla.

En förskola som ska lära ut en demokratisk förhållningssätt måste också erbjuda en demokratisk arbetsplats för de anställda. Att utveckla lyssnandet och en deliberativ samtalsform behöver göras.

Stadsdelen har en sedan flera år fastställt en policy för samverkan med föräldrarna, vilken fortsätter att implementeras, inte minst i det mångkulturella perspektivet. Förskolorna behöver förbättra sina samverkansformer men också se över innehållsfrågorna.

De former för samverkan med förskoleklass, skola och fritidshem som finns utarbetade används även sedan grundskoleverksamheten överfördes till Utbildningsnämnden 1 juli 2007. Detta underlättar övergången för barn och föräldrar mellan de olika skolformerna. Genom ett gott samarbete skapas trygghet och förbättrar förutsättningar inför skolstarten.

Samlad analys av kvalitetsredovisningen och förslag till åtgärder för det pedagogiska utvecklingsarbetet

Även om allt fler pedagoger har börjat använda sig av pedagogisk dokumentation för att få ökade kunskaper om sin barngrupp och sitt arbete, behöver denna utveckling mycket stöd. Mycket arbete kvarstår i byggandet av de nya pedagogiska miljöerna både ute och inomhus. Ledningen måste öka sin förståelse för de problem och situationer som pedagogerna ställs inför då de ska arbeta i de nya pedagogiska rummen.

Pedagogerna och förskoleledningarna behöver stöd för att utveckla den pedagogiska organisationen och arbetssättet, såväl i vardagsarbetet som i nätverken.

De pedagogiska nätverken, förståelsen för projektarbete och förståelse av den pedagogiska dokumentationens roll behöver också utvecklas.

För detta kan behövas hjälp utifrån, någon som kan se det vi gör med ur annat perspektiv och som hjälper till att formulera frågor som för processen framåt. För detta har en handledare knutits till Pedagogiskt Forum.

Enheternas expansion har medfört fortsatt översyn av ledningsorganisationerna och funktionella arbetsplatser för dem. Behovet av utökad handledningskompetens har konstaterats liksom behov av mötes- och konferenslokaler för den lärande organisationen.

Bilagor: Enheternas kvalitetsredovisningar:

1. Grimsta förskolor
2. Vällingby förskolor
3. Råcksta förskolor
4. Nälsta/Vinsta förskolor
5. Björnboda/Sörgården förskolor
6. Backlura, Maltesholm/Smedshagen, Trollboda, BMT förskolor
7. Loviselund förskolor
8. Hässelby Gård förskolor
9. Familjedaghemsverksamheten